

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w WARSZAWIE**

z dnia 2024 r.
**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Gołe Łąki PLH140027**

Na podstawie art. 28 ust. 5 i 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890 oraz z 2024 r. poz. 1089) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gołe Łąki PLH140027 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3952 oraz z 2016 r. poz. 8996) załącznik nr 4 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

*Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Warszawie*

Jacek Lolo

Cele działań ochronnych w obszarze Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych
1	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 11,2 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	Utrzymanie udziału powierzchni siedliska w powierzchni badawczej na poziomie > 80 % (stan właściwy – FV).
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie gatunków charakterystycznych w płacie siedliska kształtuje się na poziomie minimum 50 % (stan właściwy – FV).
		Gatunki dominujące	Utrzymanie dominacji gatunków charakterystycznych dla siedliska lub braku dominanta przy przeważaniu występowania gatunków charakterystycznych dla siedliska (stan właściwy – FV)
		Pokrycie i struktura gatunków mchów	Utrzymanie całkowitego pokrycia mchów na poziomie ponad 50 %, w tym mchów torfowców na poziomie ponad 50% powierzchni porośniętej przez gatunki mchów (stan właściwy – FV).
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania gatunków inwazyjnych (stan właściwy - FV).
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do uzyskania pojedynczego występowania gatunków ekspansywnych (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).
		Obecność krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie braku występowania lub występowania pojedynczych krzewów i podrostu drzew (stan właściwy – FV).
		Stopień uwodnienia	Utrzymanie stopnia uwodnienia na poziomie ≥ 10 cm poniżej powierzchni torfowiska (stan właściwy - FV).
		Pozyskanie torfu	Utrzymanie braku pozyskania torfu (stan właściwy – FV).
Melioracje odwadniające	Utrzymanie braku sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej (stan właściwy – FV).		
2	91D0* Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 7,9 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie obecności >60% listy gatunków charakterystycznych (stan właściwy – FV).
		Gatunki dominujące	Utrzymanie we wszystkich warstwach dominacji gatunków, które dominują w „naturalnym” zbiorowisku roślinnym, a stosunki ilościowe ich dominacji są naturalne (stan właściwy – FV).
		Inwazyjne gatunki obce w runie	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do uzyskania braku występowania inwazyjnego gatunku obcego w runie – uczepe amerykańskiego (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).

las borealne	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie braku występowania rodzimy gatunków ekspansywnych roślin zielnych w płacie 91D0-1 oraz stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do uzyskania występowania najwyżej 1 gatunku w płacie 91D0-2 (stan właściwy w płacie 91D0-1 oraz stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1 w płacie 91D0-2).
	Uwodnienie	Utrzymanie właściwego, „bagiennego” uwodnienia (stan właściwy – FV).
	Wiek drzewostanu	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do udziału > 20% drzew starszych niż 100 lat (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego – FV).
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie udziału gatunków obcych geograficznie w drzewostanie na poziomie < 1 %, nieodnawiających się (stan właściwy – FV).
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie udziału gatunków obcych ekologicznie w drzewostanie na poziomie < 10 % (stan właściwy – FV).
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie obfitego w płacie 91D0-1 i minimum pojedynczego w płacie 91D0-2 naturalnego odnowienia (stan właściwy w płacie 91D0-1 – FV, stan niezadawalający w płacie 91D0-2 – U1).
	Występowanie mchów torfowców	Utrzymanie obfitego w płacie 91D0-1 i obniżonego w płacie 91D0-2 występowania mchów torfowców (stan właściwy w płacie 91D0-1 – FV, stan niezadawalający w płacie 91D0-2 – U1).
	Występowanie charakterystycznych krzewinek	Utrzymanie występowanie charakterystycznych krzewinek z „normalną” obfitością w płacie 91D0-2 (stan właściwy – FV).
	Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie występowania naturalnej, zróżnicowanej pionowej struktury roślinności (stan właściwy – FV).
	Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie braku zniszczeń runa i gleby związanych z pozyskaniem drewna (stan właściwy – FV).
	Inne zniekształcenia	Utrzymanie braku innych zniekształceń (stan właściwy – FV).

UZASADNIENIE

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie w miarę możliwości właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L 206.7 z dnia 22.7.1992, z późn. zm.) - zwanej dalej: „dyrektywą siedliskową”. Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”). Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gołe Łąki PLH140027 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3952, z późn. zm.)

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;

- f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych w zakresie celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych (dalej „pzo”) oraz opracowania przyrodniczego pn.: „Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036”- Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie, pod kierownictwem T. Figarski (2021 r.). W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność aktualizacji danych Standardowego Formularza Danych (dalej „SDF”) w zakresie powierzchni pokrytej siedliskiem w obszarze.

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 11,2 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (dalej „pzo”), siedlisko reprezentowane jest przez torfowiska mszysto-turzycowe i mszary z klasy <i>Scheuchzerio-Cariceteanigrae</i> , reprezentujące różne stadia rozwojowe. Do najczęstszych należą zbiorowiska: turzycy dzióbkowatej <i>Carici rostratae-Sphagnetosum apiculati</i> (syn. <i>Sphagno-Caricetum rostratae</i>) i welnianki wąskolistnej <i>Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi</i> . Towarzyszą im znacznie rzadsze płaty turzycy nitkowatej <i>Caricetum lasiocarpae</i> , występujące w postaci płaskiego, dywanowego mszaru budowanego przez torfowce – kończystego <i>Sphagnum fallax</i> i pogiętego <i>Sphagnum flexuosum</i> . Bardzo licznie występuje tu rośiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i> , modrzewnica zwyczajna <i>Andromeda polifolia</i> , żurawina błotna <i>Oxyccocus palustris</i> oraz welnianki i turzycy. Interesujące syntaksonomicznie i fitogeograficznie są zbiorowiska porastające wierzchoinę torfowiska. Pod względem składu gatunkowego i struktury przypominają torfowiska wysokie typu kontynentalnego i stanowią fitocenozy pośrednie
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	Utrzymanie udziału powierzchni siedliska w powierzchni badawczej na poziomie > 80 % (stan właściwy – FV).	
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie gatunków charakterystycznych w płacie siedliska kształtuje się na poziomie minimum 50 % (stan właściwy – FV).	
		Gatunki dominujące	Utrzymanie dominacji gatunków charakterystycznych dla siedliska lub braku dominanta przy przeważaniu występowania gatunków charakterystycznych dla siedliska (stan właściwy – FV)	
		Pokrycie i struktura gatunków mchów	Utrzymanie całkowitego pokrycia mchów na poziomie ponad 50 %, w tym mchów torfowców na poziomie ponad 50% powierzchni porośniętej przez	

		gatunki mchów (stan właściwy – FV).	między zbiorowiskami <i>Ledo-Sphagnetum magellanici</i> i <i>Eriophoro vaginati-Sphagnetum recurvi</i> (syn. <i>Eriophorum vaginatum-Sphagnum fallax</i>).
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania gatunków inwazyjnych (stan właściwy - FV).	Podczas badań prowadzonych w 2021 r. potwierdzono występowanie siedliska.
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do uzyskania pojedynczego występowania gatunków ekspansywnych (stopniowa poprawa niezadowalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).	Wskazano jednocześnie, że na terenie obszaru torfowiska przejściowe mają bardzo zróżnicowany i mozaikowy charakter, na co wpłynął znacząco fakt przeszłego wykorzystywania tego terenu dla celów wydobycia torfu.
	Obecność krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie braku występowania lub występowania pojedynczych krzewów i podrostu drzew (stan właściwy – FV).	Wpłynęło to znacząco na przekształcenie charakteru całej niecki torfowiskowej. W efekcie wydobycia powstały rozległe torfianki, które ekosystem obecnie szybko zabliznia, co przejawia się w zarastaniu ich od góry płem mszarnym. W obszarze torfowiska zostały usypane groble, a efektem pasowego wydobycia torfu jest charakterystyczna sieć grzęd i zakłębnięć. Pomimo
	Stopień uwodnienia	Utrzymanie stopnia uwodnienia na poziomie ≥ 10 cm poniżej powierzchni torfowiska (stan właściwy - FV).	powyższych znaczących przekształceń, cały kompleks wykazuje duże zdolności buforowania zniekształceń i cechuje się bardzo dużymi walorami przyrodniczymi. W części wschodniej i południowo-wschodniej niecki, w najlepiej zachowanym fragmencie występuje torfowisko przejściowe o charakterze trzęsawiska (pła) o stosunkowo młodej genezie, co przejawia się bardzo cienką warstwą torfowców. Dominuje tu zbiorowisko wełnianki wąskolistnej i torfowca kończystego <i>Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvii</i> . Torfowisko
	Pozyskanie torfu	Utrzymanie braku pozyskania torfu (stan właściwy – FV).	poprzedzielane jest siecią grobli, co jest pozostałością po okresie wydobycia torfu w tym miejscu. Elektem tego jest również cienkie pło torfowcowe, które na skutek postępującej renaturalizacji wykształca się na nowo, stopniowo zarastając miejsca po eksploatacji torfu (liczne torfianki). Na groblach tworzą się wąskie fragmenty
	Melioracje odwadniające	Utrzymanie braku sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej (stan właściwy – FV).	

				<p>torfowiska wysokiego, pojawiają się także karłowate drzewa (brzoza omszona, sosna zwyczajna, osika) i krzewy (wierzba łoża, kruszyna), które można uznać za odrębne siedlisko przyrodnicze – bór bagienny. W miejscach niezarośniętych przez pło widoczne jest lustro wody z pływaczem drobnym i grzybieniami północnymi. Południowo-wschodnią część stanowiska (od końca grobli na południe i południowy-wschód) porastają zwarte szuwały trzcinowe, które są w ekspansji i znacząco ograniczają potencjalną powierzchnię torfowiska. W części centralnej i zachodniej niecki ma charakter leśny. W tym obszarze większe znaczenie ma ekspansja drzew niż trzciny pospolitej. Występujące tu torfowisko ma charakter mozaikowy. Dominuje tu zbiorowisko wełnianki wąskolistnej i torfowca kończystego <i>Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvii</i>. Torfowisko tworzone jest także przez większe wyniesienia porośnięte wełnianką pochwowatą i nawiązujące do torfowisk wysokich o charakterze kępowym z rzędu <i>Sphagnetalia magellanici</i> - zb. wełnianki pochwowatej i torfowca kończystego <i>Eriophoro vaginati-Sphagnetum recurvi</i>. Partie torfowiska o większym udziale roślinności drzewiastej reprezentują z kolei leśną postać torfowiska wysokiego klasyfikowaną jako zespół <i>Ledo-Sphagnetum magellanici</i>. Poniżej kęp występują stare torfianki porastające trzęsawiskiem (płem) o niedużej miąższości, co wskazuje na ich stosunkowo młodą genezę. W przeszłości miało tu miejsce pozyskanie torfu. Jego efektem są również znajdujące się północnej części stanowiska charakterystyczne „grzędy” porośnięte borem bagiennym a miejscami nawiązujące do</p>
--	--	--	--	---

				<p>torfowisk wysokich, pomiędzy którymi znajdują się obniżenia reprezentujące głównie roślinność torfowisk przejściowych.</p> <p>Jak wspomniano, występowanie siedliska zostało potwierdzone podczas badań prowadzonych na potrzeby planu zadań ochronnych (pzo) oraz podczas badań uzupełniających stan wiedzy o obszarze, prowadzonych w 2021 r. Zarówno powierzchnia i zasięg występowania siedliska przyrodniczego 7140 w 2011 r. jak i 2021 r. nie uległy zmianie. Z niewyjaśnionych jednak przyczyn (klawiaturowy błąd pierwotny), w dokumentacji pzo, jaki SDF wskazuje się na powierzchnię powyżej 22 ha. Obliczenia prowadzone z wykorzystaniem programu ArcGIS względem cyfrowych warstw wektorowych z dokumentacji pzo (obliczonych z wykorzystaniem programu QGis), w obu przypadkach wskazują na wartość 11,18 ha i taka powierzchnia jest zgodna z rzeczywistością (przytoczone w dokumentacji pzo i SDF wartości należy uznać za omyłkę).</p> <p>Ogólny stan zachowania należy ocenić jako niezadowolający (U1), głównie z uwagi na występowanie zwiększonego udziału gatunków ekspansywnych roślin zielnych (m.in. trzcina). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska, na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2011 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn.: „Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogóżnica PLH140036”- Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie,</p>
--	--	--	--	--

				pod kierownictwem T. Figarski (2021 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych Państwowego Monitoringu Głównego Inspektoratu ochrony Środowiska (dalej „PM GIOŚ”. Cele wydają się możliwe do osiągnięcia. Jednocześnie do końca 2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowisk w Warszawie podejmie działania zmierzające do aktualizacji danych w SDF.
2	91D0* Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 7,9 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	Zgodnie z dokumentacją pzo, siedlisko boru bagiennego <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> jest bezpośrednio związane z niecką porośniętą roślinnością torfowiskową tworząc z nią charakterystyczny układ przestrzenny w formie okalającego, zróżnicowanego pod względem szerokości pasa (= okrajka). Gatunkiem dominującym w drzewostanie jest sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> , której towarzyszą brzozy – omszona <i>Betula pubescens</i> i brodawkowata <i>Betula pendula</i> . Zbiorowisko ma wyraźnie zaznaczoną kępowo-dolinkową strukturę dna lasu z licznymi rusztami. W runie dominuje bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i> . W dolinkach oprócz przedstawicieli rodzaju torfowiec <i>Sphagnum</i> sp., rosną przede wszystkim: żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i> , wełnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i> , modrzewnica zwyczajna <i>Andromeda polifolia</i> wrzos zwyczajny <i>Calluna vulgaris</i> . Występowanie siedliska zostało potwierdzone w 2021 r. Według tych danych, siedlisko przyrodnicze 91D0 na terenie opisywanego obszaru ma bardzo niejednorodny charakter. Występują tu zbiorowiska o charakterze borów bagiennych, w których drzewostan złożony jest z sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> i brzoź <i>Betula pubescens</i> i <i>B. pendula</i> , miejscami z udziałem olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i> . Pod nim rozwija się bujny podszyt
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie obecności >60% listy gatunków charakterystycznych (stan właściwy – FV).	
		Gatunki dominujące	Utrzymanie we wszystkich warstwach dominacji gatunków, które dominują w „naturalnym” zbiorowisku roślinnym, a stosunki ilościowe ich dominacji są naturalne (stan właściwy – FV).	
		Inwazyjne gatunki obce w runie	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do uzyskania braku występowania inwazyjnego gatunku obcego w runie – uczepeu amerykańskiego (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).	
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie braku występowania rodzimy gatunków ekspansywnych roślin zielnych w płacie 91D0-1 oraz stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do uzyskania występowania najwyżej 1 gatunku w płacie 91D0-2 (stan właściwy w płacie 91D0-1 oraz stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1 w płacie 91D0-2).			

		Uwodnienie	Utrzymanie właściwego, „bagiennego” uwodnienia (stan właściwy – FV).	złożony z odnowienia gatunków drzewiastych i kruszyny pospolitej <i>Frangula alnus</i> . W warstwie runa dominują charakterystyczne krzewinki – bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i> i borówka bagienna <i>Vaccinium uliginosum</i> z zaznaczającym się udziałem gatunków przechodzących z torfowisk i warstwą mszystą tworzoną głównie przez torfowce <i>Sphagnum sp.</i> Płaty te są typowo wykształcone pod względem fizjonomycznym, o zaznaczonej strukturze dolinkowo-kępkowej. Oprócz nich w obszarze występują jednak różnorodne ciekawe fitocenozy lasów bagiennych, czasem trudne do jednoznacznego fitosocjologicznego przyporządkowania, których kształtowanie się wynika z sąsiedztwa dobrze zachowanego torfowiska i wzajemnego przenikania się płatów tych siedlisk. Jedną z osobliwości są charakterystyczne zakłębienia terenu występujące w płatach borów i lasów bagiennych, o bardzo dużym uwilgotnieniu. Jednym ze stwierdzonych tu zbiorowisk leśnych jest występujący rzadko w tej części Polski sosnowo-brzozowy las bagienny <i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i> (klasyfikowany jako podtyp siedliska 91D0-6). Drzewostan tworzy w nim sosna zwyczajna (obecnie w większości zamarła) i brzoza omszona, z domieszką świerka pospolitego <i>Picea abies</i> , olszy czarnej i osiki <i>Populus tremula</i> . W podszycie największy udział mają kruszyna pospolita, brzoza omszona i olsza czarna. Runo stanowi asocjację gatunków z różnych syntaksonów. Obok gatunków typowych dla borów bagiennych i torfowisk, występuje wiele gatunków olsowych oraz szuwarowych. Jest to charakterystyczną cechą ww. zespołu. Oprócz niego stwierdzono płaty nawiązujące charakterem do olsu
		Wiek drzewostanu	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do udziału > 20% drzew starszych niż 100 lat (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego – FV).	
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie udziału gatunków obcych geograficznie w drzewostanie na poziomie < 1 %, nieodnawiających się (stan właściwy – FV).	
		Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie udziału gatunków obcych ekologicznie w drzewostanie na poziomie < 10 % (stan właściwy – FV).	
		Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie obfitego w płacie 91D0-1 i minimum pojedynczego w płacie 91D0-2 naturalnego odnowienia (stan właściwy w płacie 91D0-1 – FV, stan niezadowolający w płacie 91D0-2 – U1).	
		Występowanie mchów torfowców	Utrzymanie obfitego w płacie 91D0-1 i obniżonego w płacie 91D0-2 występowania mchów torfowców (stan właściwy w płacie 91D0-1 – FV, stan niezadowolający w płacie 91D0-2 – U1).	
		Występowanie charakterystycznych krzewinek	Utrzymanie występowanie charakterystycznych krzewinek z „normalną” obfitością w płacie 91D0-2 (stan właściwy – FV).	
		Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie występowania naturalnej, zróżnicowanej pionowej struktury roślinności (stan właściwy – FV).	
		Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie braku zniszczeń runa i gleby związanych z	

			pozyskaniem drewna (stan właściwy – FV).	torfowcowego <i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i> , z dominacją olszy czarnej i brzozy omszonej w drzewostanie, dość ubogim runem i dobrze rozwiniętą warstwą mszystą ze znaczącym udziałem torfowca nastroszonego <i>Sphagum squarrosum</i> .
		Inne zniekształcenia	Utrzymanie braku innych zniekształceń (stan właściwy – FV).	<p>Jak wspomniano, występowanie siedliska zostało potwierdzone podczas badań prowadzonych na potrzeby pzo oraz podczas badań uzupełniających stan wiedzy o obszarze, prowadzonych w 2021 r. Zarówno powierzchnia i zasięg występowania siedliska przyrodniczego 91D0 w 2011 r. jak i 2021 r. nie uległy zmianie. Z niewyjaśnionych jednak przyczyn (klawiaturowy błąd pierwotny), w dokumentacji pzo, jaki SDF wskazuje się na powierzchnię powyżej 15 ha. Obliczenia prowadzone z wykorzystaniem programu ArcGIS względem cyfrowych warstw wektorowych z dokumentacji pzo (obliczonych z wykorzystaniem programu QGis), w obu przypadkach wskazują na wartość 7,89 ha i taka powierzchnia jest zgodna z rzeczywistością (przytoczone w dokumentacji pzo i SDF wartości należy uznać za omyłkę). Ogólny stan zachowania należy ocenić jako niezadowalający (U1), głównie z uwagi na obniżony udział drzew starszych niż 100 lat, występowanie gatunków inwazyjnych (uczep amerykański – występowanie nieliczne), zwiększony udziału gatunków ekspansywnych roślin zielnych (trzcinnik), umiarkowane naturalne odnowienie oraz obniżone pokrycie mchów torfowców. W przypadku wieku drzewostanu poprawa stanu zachowania nastąpi w dłuższym horyzoncie czasu. W przypadku gatunków inwazyjnych możliwe jest podjęcie działań zmierzających do stopniowej poprawy oceny wskaźnika. Z uwagi na lokalne uwarunkowania wydaje się, że</p>

				<p>poprawa wskaźników takich jak występowanie mchów torfowców i występowanie naturalnego, obfitego odnowienia w płacie 91D0-2 jest niemożliwa. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska, na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2011 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn.: „Ocena stanu zachowania i monitoring wybranych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: Dąbrowy Ceranowskie PLH140024, Gołobórz PLH140028, Gołe Łąki PLH140027, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Rogoźnica PLH140036”- Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie, pod kierownictwem T. Figarski (2021 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ. Cele wydają się możliwe do osiągnięcia. Jednocześnie do końca 2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowisk w Warszawie podejmie działania zmierzające do aktualizacji danych w SDF. Nie waloryzowano wskaźników takich jak stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków oraz występowanie charakterystycznych krzewinek (dotyczy płatu 91D0-1) z uwagi na fakultatywny charakter oraz z uwagi na stwierdzony podtyp siedliska (91D0-6).</p>
--	--	--	--	--

Powyższe cele, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 - zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 - zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Jak wspomniano, istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99) oraz ww. przepisów prawa, w dniu ... w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, a także jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie o zasięgu krajowym (...). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie zgłoszono następujące uwagi:

Lp.	Podmiot zgłaszający i termin złożenia uwag	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: z dnia uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 i 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Łodzi;
- 3) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 4) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 5) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz Wojewodą Łódzkim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do granic obszaru.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7), jako specjalny obszar ochrony siedlisk Gołe Łąki PLH140027. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.